

Шошмо эл, порылык да гимн берг!

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

«Ералашыште» модеш!

Фотом Ингернет гыч тамме.

«Ералаш» йоча киножурналым изижат, кугужат чон канен, куанен ончена. Тушто тун рольым модын ончаш кажне йоча кумылан, шонем. Тыгай пиал Марий Турек район Сысоево школышто 2-шо классыште тунемше Юра Элембаевлан шыргыжанын. Кандаш ияш рвезе «Ералаш» фестиваль радамыште эртаралтше «Ушаным пуышо актёр» усталык конкурсышто сенгышыш лектын.

Юра Элембаев – Б.Грачевский дене пырля.

Тагасымаш
26-30 мартыште
Москва воктене
эртаралтын. Тушто
Российын турло
регионжо гыч 6-14
ияш 110 йоча
тагасен.

Эртыше ийын декабрьште «Ералаш» киножурналын художественный вуйлатышыже Борис Грачевский Юралан «Ералаш» фестивальыш ушнаш темлен. Тунам изи рвезе «Гусельки» йоча усталык республикысе фестивальыште сенгышыш лектын. Фестивальын гала-концертшым Б.Грачевский ончен.

Юра «Ералаш» киножурналын серийыштыже тун рольым модаш тунгалеш. Изи рвезылан келшыше сценарийым возымеке, съёмкыш ужит.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

ПОДПИСКЕ
1 апрель гыч
газет ден
журнал-влаглан
2019
ийын 2-шо
пелыжлан
подписке
туйналын.

Электрон подпискым ыштыза!
89024668399 телефон
номерышке (Tele2) 150
тенгем пыштыза,
yamde_lii@mail.ru адресыш
лумнердам возен
колтыза.

«Ямде лий»
Йоратыме, лишыл.
Куандара, туныкта, ужеш.
Йоратыме йоча газетем.
Порылык.
Олеся ВОЙКИНА.
Шернур, Эшполдино.

«Ямде лий» газет редакций газетын гимнжылан кельштарыме почеламут конкурсым увертара. «Ямде лий», «шочмо эл», «йолташ» мут-влаг лийшаш ултыт. Пашада-влагым вучена!

Сенгышылан –
500 тенге.

Реклама.

Шем теныз үжеш

Фото – школ архив гыч.

Морко район Кократово лицей «Российское движение школьников» радмыш кум ий ончыч ушнен. Ты жапыште шуко паша ышталтын. Ик тун сомыл – «Эрвий» газетын лекмыже. Школ газетым ямды-

54 школ газет кокла гыч «Эрвий» газет ончыч верыш лектын.

лымаште директорын алмаштышыже, тун редактор Л.И.Анисимован надырже кугу.

– Газетна 2018 ий гыч лектеш. Тылзылан ик гана кандаш лаштык дене луктына. Ик лаштыкше – шочмо марий йылме дене, мольжо рушла, – оила Людмила Ивановна. – РДШ движений тунемше-влаклан ятыр направлений-ыште кушкаш йоным ышта.

Шукерте огыл «РДШ-н всероссийский медиашколжо» проектын регионсо этапше иктешлалтын. Кократово лицейын 8-ше классыштыже тунемше-влак Ирина Краснова, Зарина Васильева, Юлия Анисимова, Эмилия Александрова, Анастасия Иванова (**снимкыште**) Россий кужкытыш шуыныт. Нуно «Смена» всероссийский йоча рудерыш каят.

Е.ИВАНОВА.

Марий Эл Республикысе Роспотребнадзор управленийын увертарымыш почеш, республикыште апрельште 2389 ег ОРВИ да грипп дене черланен. Тышечын 70 % черлыже – 14 ияш деч изирак йоча-влак.

Шекланыва!

Ерлаште, эрлаште ийын кужгытшо пеш вичкыж. Ий умбаке шкетын ида лек! Эңгекыш логалмеке, 112 номер дене йынгыртыман.

Всероссийский олимпиадын пытаргыш этапшыже Марий Эл гыч 23 тунемше 13 предмет дене танаса. Кызыгеш химий, экономике, руш йылме да общественаний дене олимпиаде лийын.

Сеҥымаш

30 март гыч 4 апрель марте Москваште общественаний дене Всероссийский олимпиадын пытаргыш этапше эртен. Тушто Российын 63 регионжо гыч 224 тунемше танасен. Марий Элын чапшым Т.В.Иштрикова лумеш «Канде кайык» гимназийын 10-шо классыштыже тунемше Сергей Иванов (туныктышо – Ксения Ивановна Ушакова) арален. Сергей сеньше-влак радмыш логалын. Саламлена!

Ўшанле йолташна

Книга – мемнан эн кугу туныктышына, умырешлан ўшанле йолташна. Книгам изинек лудман. Тидлан жапым муаш тыршыман. Книга мыланна полша. Лудат гын, шуко ум пален налат. Поэт, писатель-влак книгам лудаш йоратеныт, садлан тыгай силне почеламут, поэме, ойлымаш, повесть, роман-влакым возыныт. Меат нунын деч примерым налшаш улына. Книган поянлыкшым мондышаш огынал!

Вика ТИМОФЕЕВА.

Морко, Эгерсола.

14 апрельште И.С.Палантай лумеш Марий республиканский тувыра да сымкыш колледжыште Почмо омса кече эртаралтеш. 10 шагатлан туналеш. Туныктышо, студент-влак дене вашлиймаш лиеш, факультет-влак нерген палдарат, тунемше-влакын мастарлыкшым тергат.

23-26 апрельште Марий Элыште «Идалыкын туныктышыжо», «Идалыкын воспитательже», «Уста марий туныктышо», «Шумем йоча-влаклан пуэм» конкурс-влак эртаралтыт. Эн сай туныктышо Марий Элын чапшым Российыште арала.

15-18 апрельште йоча театр коллектив-влак «Театральная юность Марий Эл» республикысе фестивалын пытаргыш этапшыже усталыкшым тергат. Танасымашке 13 йоча коллектив ушна. Спектакль-влакым Марий самырык театрын сценыштыже ончыктат.

Телефоным кучылтына

Телефон – сайым але осалым кондышо арвер? Мыйын шонымаште, смартфон пайдаже шукрырак. Лишыл енын йүкшым колнет – йынгырте, саламлыме шомакым возен колтынет – сералте. Эшежем телефон полшымо дене йочан кушто улмыжым палаш лиш. Смартфон эн кугу зиянже – радиаций. Телефон шинчам локтылеш. Тидым эре ушышто кучыман.

Андрей НИКОЛАЕВ.

Морко, Коркатово.

17-24 апрельште Марий Элыште йоча да самырык-влаклан Финанс грамотность всероссийский арня эрталтеш. Түрлө модыш, урок, лекций, конкурс-влак лийыт.

Лүдде – ончыко

Шошо тылзын 28-29 кечылаштыже республикыште «Безопасное колесо» конкурс эрталте. Тушто 17 команде вийжым тергыш. У Торъял кыдалаш школын 4-5-ше класслаштыже тунемше-влак Никита Наумов, Игнат Качелин, Мария Якимова да Дарья Глушкова тушто шке мастарлыкштым ончыктышт. Нуно творческий конкурсышто сенгышыш лектыч. Йоча-влак мөнгө диплом, шуко пöлек дене да нöлтшö кумылан пöртылыч. Ме нуным саламлена да ончыкыжат сенгышым тыланена.

В.ТАНЫГИНА, «Юнкор» кружокын енге.

Авторын фотожо.

Конганур кыдалаш школын кумшо классыштыже тунемше-влак марий йылмым кумылын тунемт. Артисланат пеш кертыт. Шукерте огыл Кужэнгер посёлкышто эрталтше районсо фестиваль-конкурсышто кумшо верым сенен налыч. Нуно Анатолий Мокеевын «Эрдене кудывечыште» почеламутшо негызеш инсценировкам пеш мастарын модын ончыктышт. Жюрилан озаватым модшо Виолетта Соколова пеш келшыш.

Алёна РЫБАКОВА.

Кужэнгер район.

Тиде изи книжкам пүчкын луктын, оксам аныклыме нерген мутланыме годым кучылтын кертыда.

Оксам кучылташ тунем

1.

Кевытыш каена

Арнялан ик гана Петровмыт да Ивановмыт еш кевытыш сатум наладаш коштыт. Окса шот дене ик арняште 3-4 тўжем теңгем кучылтыт.

Кевытыш Петровмыт еш кая. Петровмыт еш сатум наледен ситарен, но пўйым эрыктыме пастым, пультаман бата-рейкым, нöшмўйым, пырыслан кочкышым налеш монден. Помидорым, йогуртым, пöлемысе пеледышым наледымыштан көра 500 тенгем шукрырак кучылтын.

Кевытыш Ивановмыт еш кая. Ивановмыт еш мом шонымым чыла наледен. Макароны, сакрым, шўрашым шулдырак ак дене наледымылан, оксам шагалрак пытарен. Тыге нуно вес арнялан кучылташ оксам аныклен коденыт.

Молан Ивановмыт ешлан кевытыш миен толмаш пайдам шукрырак конден? Танастарена:

Петровмыт еш	Ивановмыт еш
Сатулан тарваныме деч ончыч мөнгылан мо күлешым огыт ончо.	Мөнгылан мо күлешым рашемдат.
Мом налшашым кагазеш огыт возо.	Налшаш сатум кагазеш возат.
Мыняр окса кайышашым огыт шотло.	Мыняр окса кайышашым шотлен ямдылат.
Шуко сатум күлешлык деч посна наледат.	Эн ончыч сатун күлешлыкше нерген шоналтат.
Шинчалан перныше сатум шоныде налын кертыт.	Сатум кагазеш возымо почеш гына наледат.

Тукум кочам Виктор Васильевич Васильев Кугу Ачамланде сар деч вара ялсоветыште лу ий наре секретарь, вара вуйлатыше лийын. 1957-1959 ийлаште колхозышто бригадирлан, электриклан пашам ыштен. Тыгодымак мер пашам шуктен: ял калык тудым 8 гана ялсовет депутатлан, калык заседательлан сайлен, Морко РОВД бригадын енге, илыме верыште дружинник лийын, товарищеский судым вуйлатен. Тудын тыршымыжлан көра шочмо Кугу Шүргө ялыштыже Кугу Ачамланде сарыште вуйыштым пыштыше-влак лүмеш Шарнымашobeliskым шогалтыме.

Кочам, вачүмбаке ийготым пыштымекат, ковам дене вольыкым, мўкшым онченят. Мыланем нунын деке унала мяш пеш келшен. Кажне ийын кенез канышем ялыште эртаренам. Кочамын ик эн тўн койышыжо – порылык. Тудо кажне енлан полыш кидым шуял-таш тыршен. Ты койышлан мыйымат туныктен. «Воктенет нелылыкыш логалше ен уло гын, нигунам эртен ит кай», – ойлен. Но шке

Кочам эн поро

ойгыжо нерген нигунам палдарен огыл – весе-влак

Ирина Национальный президент школ-интернатыште 8-ше классыште тунемеш. Фортепяном шокта. Всемарийский йоча хорышто мура. 2017 ийыште Москвасе Кремлыште Российын йоча хорыштыжо мурен. Ёдырєн шымлыме пашалан шўман. Аваже велым тукум кочаже В.В.Васильевын илиш корныжо, Кугу Ачамланде сарыште кредалмыж нерген поян материалым поген. Шымлыме пашаж дене «Кугу Ачамланде сар мыйын тукумемын историйыштыже» всероссийский конкурсышко ушнен. 2018 ийыште Ирина «Артек» тўнямбал йоча рўдeryш пугўвкым сенген налын. Кызыт И.Борисова кочаже нерген проектым ямдыла (вуйлатыше – Л.Ю.Васина).

Л.ГРИГОРЬЕВА.

тудын верч ынышт азаплане, шонен. Кочамым шўлыканым ик ганат ужын омыл. Тудо мыскараче, весела койыш-шоктышан. Кочам дене, чоным почын, тўрлө теме дене мутланен кертынам, историйым сайын пален.

Шарнем, кочам ужмо-колмым возен кодаш тырша ыле. Тыгай возкалымашыже ятыр погынен. Кызыт мый нуным аралем. Тиде мыланем нимо дене вашталташ лийдыме поянлык. Еш архивым тукум гыч тукумыш аралаш шонена. Тыгай коча тўняште икте веле!

Ирина БОРИСОВА.

Кугу Отечественный сар 1941 ий 22 июньшто тўналын. Тудо ныл ий шуйнен. Мемнан тукум гыч тушман ваштареш кредалаш кован аваже полшен. Тудо окопым кўнчен.

Яна ЗАЙЦЕВА.
Марий Турек, Сысоево.

2. Идалыклан келшыше вургемым наледымаш

Шошо кече годым Петровмыт да Ивановмыт кевытыште вашлийыныт. Ончалына, мом нуно наледеныт.

Йодыш: Молан Ивановмыт еш теле вургемым шошым налеш?

Вашмут: Телымсе вургемым шошым шулдырак ак дене налаш лиеш.

Айста ончал лектына: Ивановмыт еш мыняр тентем аныклен коден.

Петровмыт еш	Ивановмыт еш
Аваштлан – аваштлан шошылан кемым.	Аваштлан – ечим да ече костюмым.
Колялан – вичкыж курткым, спортивный костюмым.	Сашалан – коньким, котомкам.
Ачаштлан – кроссовкым.	Ачаштлан – кўжгө свитрым.
Олялан – пальтом.	Танялан – телылан йолчиемым.

Ивановмыт	Телымсе ак	Шошымсо ак
Ече да ече дене кошташ чийыме вургем	4000 тенге	2500 тенге
Коньки, котомка	1800 тенге	1100 тенге
Кўжгө свитр	1500 тенге	600 тенге
Телылан йолчием	6000 тенге	4000 тенге
Чылаже	13000 тенге	8200 тенге

«Юнармия» военно-патриотический всероссийский толкыныш ушнышо ўдыр-рвезе-влак-клан, сенгымашыштым ончен, кўшыл тунемме верыш шинчымашым погаш пуримышт годым ЕГЭ-шке ешартыш баллым ешараш тўналыт. Тений 20 угла тунемме тўнеж тидым ышташ ямде. Тидын нерген «Юнармия» толкынын тўн штабын начальникше Роман Романенко увертарен.

Российын тўрлў кундемже гыч 52 команде, 960 ег лийын.

Фотом Интернет гыч налме.

Полонез, Полька знакомств, Фигурный вальс, Падеграсс, Испанский вальс, Мазурка, Московский кадрили, Кадетский да тыглай вальс-влак – чыла тидым 5 апрельыште М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме театрыште эртаралтше икымше Кадет балыште ужаш лийын. Йошкар-Оласе 1, 3, 5, 15, 23-шо номеран школла да 4-ше номеран лицей гыч 6-8 мужыр дене ушненыт. Нуно баллан ий тўналгыштак ямдылалташ тўналыныт. Ожнысо бал семынак рвезе-влак парадный кадет формым, ўдыр-влак кужу тувырым чиеныт.

Сенгымаш

Март мучаште Москваште Всероссийский кадетский сбор эртаралтын. Тушко 3-шо номеран Медведево школын 6-7-ше классладе кадет-влак миеныт. Сбор Кремльын Соборный площадыштыже торжественно почылтын. Кадет-влак Палыдыме салтакын шўгарышкыже венокым пыштымаште лийыныт.

Марий Эл МВД-н кадет корпусын командыже мурым муренстрой дене ошкыл эртымаште сенгышыш лектын. Ўдыр-рвезе-влак спорт тагасымаштат, учебный автоматим писын рончен погымаштат ойыртемалтыныт. Тыге команде икымше вер дене пўртылын.

Марий Эл Вуйлатышын организационно-аналитический управленийжын увертарымыж почеш, тений 9 майыште «Курымашлык полк» акцияш Марий Эл мучко 30 тўжем ег ушна.

Те «Курымашлык полк» акциялан кузе ямдылалтыда, возен колтыза.

Историйым шергалына

18 апрель Россияште Воинский чап кече семын палемдалтеш. 1242 ийыште ты кечын Чудское ерыште Ледовый кредалмаш лийын. Руш войскам Александр Невский вуйлатен. Тале кредалмаште руш воин-влак немыч рыцарьшамычым сененыт.

3. Кугу але шергакан ўзгарым налаш оксам поген ситарыме нерген

Коля Иванов урок деч вара Саша Петровлан шукерте огыл налме велосипедым ончыктыш. Нуно пырля велосипедым шымлышт, кудалышт ончышт.

Саша: «Кў тыланет тыгай чапле велосипедым пўлеклен? Шерге чай?»

Коля: «Нигў. Мый шке налынам, погымо окса дене».

Саша: «Кўшечын тынар оксатше?»

Коля: «Погенам!»

Саша: «Погенат???»

Саша пеш чот ўрын, а Коля шонымашке шумызлан пеш чот куанен.

Вес кечын Коля ден Саша угыч вашилийыч. Коля кузе оксам погаш лийме нерген Сашалан умылтарыш.

1. Эн ондак цельым шындыман: мом да мыняр акашым налаш шонет.

2. Шоналтыман, кузе оксам погаш лиеш:

а) ача-аван кучылташ пумымо оксам аныклав;

б) кўлдымыш лекше модышым але книгам ужалаш лиеш;

в) шочмо кечылан пўлеклыме оксам поген пышташ;

г) пашадарым шке ыштен налаш лиеш (каникул жапыште).

3. Кузе, кушто да кунам оксам ыштен налын кертме нерген планым чоҗо.

4. Тиде планым шотыш кондымо нерген шонымаш деч ит торло.

Финанс планирование – тиде ешыште шындыме цель, паша да пашадар (доход). Ончыкылыклан шындыме задачым илышыш шындарымам (пўрт, машина, быт технике да т.м.).

Оксам кучылташ тунем

Күдыронгыр – подснежник.

**19 апрель –
Күдыронгырын
кечыже.**

Шошо толын. Могай мотор жап!
Күдыронгыр пеледеш. Пөрт леве-
дыш гыч вүд чыпча. Чыла вере
лум шула!

**Матвей РЫБАКОВ.
Вика МОЧАЛОВАН сүретше.
Медведево, Руэм.**

Шошо кече
пеш онча:
Мамык лумым шулыкта,
Мландүмбалым ырыкта,
«Лек уремышке», – яча.
Йоча-шамыч юарлат,
Модыш пушым колтедат.
Надя ПЕТУХОВА.
***

Шошо кечым вученна,
Шырчык пөртым ыштенна.
Школ деч вара погынен,
Сад-пакчашке сакенна.
**Валерия ПЕТРОВСКАЯ.
Морко, Купсола.**

Салам, шошо!

Шочмо кундемышкеш шошо тольо.
Кече шыргыжын онча – оралте үмбач вүд йога, пуйто
теле шортын чеверласа. Шокшо вер гыч кайык-влак
чонештен толыт да весела йүкышт дене шочмо
кундемем помыжалтарат. Чыла вере вүд йога.
Йоча-влаклан – адак куан. Мланде топла-
наш тўнгале. Тымык шошо кастене изи
йогын вүдын йыргыктен йогымыжым
колышташ пеш йоратем. Олык, чодыра
ужаргат, түрлө пеледыш пеледалтеш.

**Юлия ИВАНОВА.
Кужэгер, Шорсола.**

**Сылне
пагыт**

Март тылзыште шошо
пагыт тўнгалын. Кече утла-
рак да утларак ырыкта.
Кече ырыктыме дене лум
вүдыш савырна. Шокшо
элла гыч кайык-влак пөрты-
лыт. Пүртүс помыжалтеш:
мланде ужар тўсым
налеш, пушенгыште
лышташ-влак нерештыт,
шошын икымше пеле-
дышыже-влак пеле-
далтыт. Мый шошо
пагытым йоратем.

**Татьяна
ЗАЙЦЕВА.**

**Йошкар-Оласе
1-ше номеран школ.**

Вучымо уна

Шошо толын, лум шула.
Шырчык толын – муралта.
Кече шыратен онча,
Пүртүс эркын тўзлана.
Шырчыкланже у пөртем
Ямдыленам шукертак.
Йолташемже, йывыртен,
Эшеат сылнын муралта.
Таушталын, садыштемже
Шукш-копшангым пытара.
Мотор кайык шырчыкемже
Муралта да чўчкалат.

Ончен тудым кажне
кечын,
Шўм-чонемже куана.
**Алёша ВАСЮКОВ.
Волжский,
Кугу Корамас.**

4. Иктешлымаш

Йодыш-влак:

1. Мом ум пален налында?
2. Тиде урок нерген ача-аваланда мом ойлен кертыда?
3. Оксам кучылтмо шотышто планым ыштен улыда але уже?

Паша:

1. Шоналтыза: тиде урок молан туныктен.
2. Эссем возен ончыза.

Оксам погымо радам.

Таня Иванован оксам погымо цельже – 5600 тенге. Телефоным налашлан тудо кажне тылзын 500 тенге оксам опта, мыняр жапыште Таня күлеш суммым поген шукта?

**Кугу ўзгарым
налмаш**

Петровмытын ешыште
холодильник шаланен.
У холодильникым Саша
Интернет кевыт гыч
налаш темла, а Петр Алексеевич
воктенысе кевытыште
налнеже.

**Кўн шонымашыже ешыште оксам шукырак аныклен
кодаш полша? Молан?**

Петровмытын пөрт воктенысе кевытыште сатулан
скидкым огыт ыште. Изиш торащтырак верланыше
кевытыште шулдырак акан сатум налаш йўн уло, скид-
кымат ыштат. Саша Петров торасе кевытыште сатум
скидке дене налеш гын, Таня Иванова пөрт воктенысе
кевытыш коштеш, но тушто скидкым огыт ыште.

Сашан але Танян оксаже шагалрак кая?

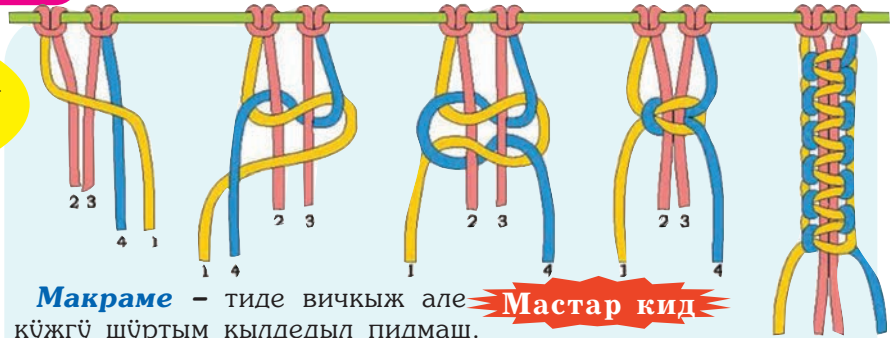

**Оксам
кучылташ тунем**

Кайык-
влак шокшо вел гыч
чонгештен толыт. Кок икгай кайы-
кым кычалза.

Макраме – тиде вичкыж але **Мастар кид**
күжгү шүртым кылдедыл пидмаш.
Түрлө узорым, кидшолым, модышым, сумкам пунаш лиеш.
Эн ондак Японийыште, Индийыште, Китайыште шарлен.
Мемнан дек колымшо курым тўналгыште толын. Йочан фан-
тазийжым почаш полша, шонаш тарата, нервым пентгыдемда.
Тунемаш шуко жапым огеш нал. Икмыняр кылтышым ончен,
чонлан келшыше кидшолым пидаш лиеш.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

20 апрель – Циркын тўнямбал
кечыже.

Физкультминутко

Физзарядкым ыштем

Кажне кечын физзарядкым
Уло кумылын ыштем.
Эр эрденак кынедам,
Физзарядкыш шогалам.
Тыгерак моштем ыштен,
Тышке-тушко ончалам.
Вара күшкө төршталтем,
Пёрдын шке йырем налам.

Н.Д.ИЛЬИНА.

Волжский, Карай.

«Таза лият – чыла вере шуат»

Школыштына тазалыклан
пөлеклалтше арня эртыш.
Ты жапыште волонтерна-
влак Карина Бочарова
ден Дарья Быкова изирак клас-
слаште тунемше-влак дене кажне
эрдене гимнастикым эртареныт. А
кугарнян «Таза лият – чыла вере
шуат» конкурс лийын. Йоча-влак
мөнгыштышт плакатым ыштен
ямдыленыт ыле да тылан араленыт.
Класслам кум тўшкалан шелмеке,
1-ше, 7-ше, 11-ше класс-влак
сенгышыш лектыныт. Нуным грамот
дене палемденыт.

Дарья ТОБЕКОВА.

Кужэгер, Конганур.

Сүретым чиялте

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ 610.
Формат – А-4-8.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий
Эл Республикысе культур, печ-
ать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве, «Ямде
лий» газет» кугыжаныш уни-
тарный казна предприятий.

Газетым редакцийыште погы-
мо да версталыме, «СТРИНГ» ИПФ
ООО-што ямде оригинал-макет
гыч савыктыме. Типографийын
Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследиым
аралымаште законодательством шук-
тен шогымым эскерыше Федеральный
службын Приволжский федеральный
округысо управленийыштыже регист-
рироватыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
шышт түрлө лийын кертыт. Се-
рыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооружённый Вийын
70-ше идалыкыше урем, 20 (почтовый)
Эгерүмбал Амстердам, 1
(фактический).

КОНКУРС!

«Көршөк пеледыш»

Рипсалидопсис (Rhipsalidopsis) – кактус. Кушкылын шочмо верже – Кечывалвел Америке. Тудым декабрист дене лугаш лиеш. Но рипсалидопсис шошым пеледеш, а декабрист – телым. Тудын лышташыже ошалге-ужарге, а пеледышыже йошкар тўсан (ал, кына) лиеш. Имыже лышташ мучаште верлана.

Снимкыште: Морко район Кугу Шале ялгыч 5 ияш Антон СЕРГЕЕВ.

Модыш салтак-влак коклагыч кудыжо уто? Молан?

1.

Электротул воштыр кўрлын гын, лишке идамий!

2.

У т ю г ы м эскерыме деч посна ида кодо!

3.

Электрический щит-влакым поч!

4.

Электрический розетке-влак электроприбор-влаклан гына ышталтыныт!

5.

Электроприбор-влакым вўдыжго пўлемыште ида чўктў!

Кочкаш ямде

Авам школыштына поварлан пашам ышта. Пашаште тудым, пагален, Ольга Альбертовна маныт. Авамын шолтымо кочкышыжо чотак тамле. Поснак паренге дене тамле кочкышым ыштен мошта.

Мўнгыштан авам эн тамлын шолта.

Иван МИХАЙЛОВ.
Морко, Арын.

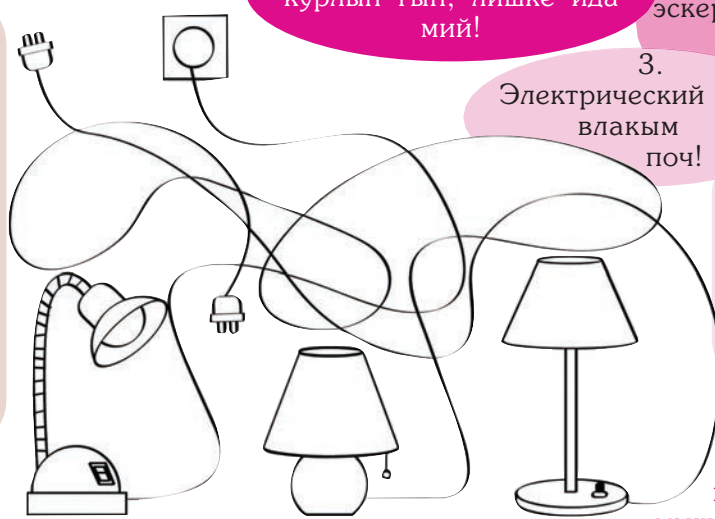

Киддыме-йолдымо пистыш кўза.
***

Вўдеш шочеш – вўд деч лўдеш.

Кудо лампычкым чўктымў? Сўретым чиялтыза.

Тыште шоналтыман: кудо клеткыш могай фруктым сўретлыман.

Газетым ыштымаште Интернетесе сўрет-влакым кучылтмо.

7 ойыртемым му.

